

Молоде Життя

ЖУРНАЛ УКРАЇНСЬКОГО ПЛАСТУНСТВА

Ч. 1 (145)

Січень-Лютій

1959

„ЖЕ ПРЕЗ ШАБЛЮ МАСМ ПРАВА...”

В 1957 році Українці в З'єднаних Державах Америки і в Канаді, як і в усіх інших країнах вільного світу відзначають урочисто 250-річчя Гетьмана Івана Мазепи, одного з найбільших державних мужів і полководців в історії України, роковини його збройного виступу проти Москви, як і пам'ятього смерти.

Зображення, які фатальні наслідки несе Україні підписаній в 1654 році Переяславський Договір, гетьман Іван Мазепа почали продовжувати політику Івана Виговського, завершено славною перемогою над московськими арміями під Конотопом влітку 1659 р. у вуйцов у союз із Шведським королем Карлом ХІІ-м, щоб з його допомогою звільнити Україну з-під московського поневолення і створити з неї незалежну державу, під суворенною владою українських гетьманів із титулом князів.

Підготовлявся Гетьман Мазепа до здійснення свого сміливого задуму цілих двадцять років свого володіння, ведучи з одного боку велику дипломатичну гру із Москвою і московським царем Петром І-им, щоб приспівати їхню чуйність і підозріння, і з другого боку, мобілізуючи потрібні економічні і мілітарні засоби, щоб зламати московську збройну силу і викинути московські залоги з України. В цій майже двадцятирічній політичній грі Гетьман Мазепа виказав не тільки незвичайну зручність, але й ще більшу відвагу, бо за свої шалені задуми він міг накласти кожнокі вилихи головою.

Здійснення своїх „шалених дум” Гетьман Мазепа не зміг добитися передусім через внутрішню непідготовленість тодішніх провідних верств і суспільства в Україні. В бою під Полтавою в липні 1709 року він разом з Карлом ХІІ-м зазнав мілі-

тарної поразки і, відступивши на турецьку в той час територію, по-помер там зламаний горем і невдачею. За його збройний виступ на оборону України перед московським заграбанням Москва проголосила Гетьмана Мазепу „зрадником” і наказала викликнати його по всіх залежних тоді від Москви православних церквах в Україні.

Але ж, хоч і шалені плани Гетьмана Івана Мазепи зазнали невдачі, московська перемога під Полта-

вою над шведськими й українськими військами не була кінцем українських прагнень до волі і незалежності. Навпаки, ця поразка стала початком ще сильнішого незалежницького руху, прихильників якого Москва назвала мазепинцями і цю назву прійняли з гордістю не тільки послідовники Мазепи гетьман Пилип Орлик із своїми друзями, але й ті Українці вже нашого часу, що ідею Самостійної України вписали на пропорах українських революційних партій на початку 20-го сторіччя і на пра-

Гетьман Іван Мазепа
(Портрет із Гренадольмської галереї в Стокгольмі)

порах збройних формаций Січового Стрілецтва, українських армій 1917-1920 років й Української Повстанської Армії, що нею командував вже за наших днів пластун — генерал Тарас Чупринка.

Визнаючи гасло Гетьмана Мазепи, що тільки „через шаблю можна здобути право для своєї нації”, українські пластуни приєдналися

до святкування Мазепинського Року у пластиовий спосіб: вони постали собі завданням вивчити не тільки історію Гетьмана Мазепи і його збройного чину, але й пізнати добре ту добу української історії, в якій він жив і творив, як і ті причини, що ідею збройної боротьби з Москвою зробили живою по сьогоднішній день.

МАЗЕПИНСЬКИЙ РІК

Український Пласт завжди — на протязі свого існування — ставився з особливою пошаною до постаті і діяльності Великого Гетьмана України — Івана Мазепи. Доказом цього численні пластові курені, що прийняли ім'я Гетьмана Мазепи за свого патрона.

У 1959-му році мине 250 років від зрину Великого Гетьмана за повну самостійність України. Українська громадськість у вільному світі відзначає святково ці роковини, а Пласт приєднується до цих святкувань з особливим пістизмом.

Предметом наших святкувань є не огоряній бій під Полтавою, — а світла постаті одного з найбільших державних мужів, яких породила українська земля — Гетьмана Івана Мазепи, мецената науки й культури, оборонця релігії, будівничого нашого державного ладу, знаменитого дипломата під час підготув до збройного зрину і хороброго воїна під час війни.

Український Пласт в усіх країнах включається активно в загаль-

ногромадські Мазепинські святкування. Пластові Станиці, особливо ті, що мають курені ім. Гетьмана Мазепи, влаштовують окремі святкові сходини, на яких підкреслюють значення збройного зрину

Гетьмана за повну самостійність України, зокрема за її цілковиту незалежність від Москви.

Назовні всі пластові старшини й установи відзначають Мазепинський Рік виданнями Пластового Філателістичного Бюра згідно з його вказівками.

СВЯТКУВАННЯ МАЗЕПИНСЬКОГО РОКУ — ЦЕ РІВНОЧАСНО ГАСЛО І ГОЛОВНИЙ МОТИВ ПЛАСТОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В 1959-МУ РОЦІ!

Людмила Старицька-Черніхівська

ЗАПОВІТ МАЗЕПИ

(Уривок із драми „Іван Мазепа”)

Спасиби, друзі, вам, I козакам, і запорожцям... але... Знеміг я, зневіс, підулав. I хот ще зна, чи підіймаю на силах... Тому даю вам цей заповіт.

Цо старшина й народ пішли на ласку До переможця, так бувало скрізь... Ростуть жита і соєни недосяжні. Одні на хліб, а ті на щогли. Так! Хліб — голова, та не єдиним хлібом На світі цім жив буде чоловік, I хот за ним не бігас, тоб людина I хліб дає і право на життя. Пільзуйте ж ви, щоб всім була отчизна I сонцем, і життям, щоб козаки Із добрим отчизним пекудувались. Та тільки тобя за інших повстас, Хто за права застонавляєтися вміс Із білі стерни державного стотія, Не про себе, а про державу дਬас. То ж при стерні державному у нас Стоять іхній із кризи збити люди, Що не підуть на ласку до царя, За ласій шмат не продаут і волі, I рідного народу, і добра Отчизного, а шаблями й мечами Зведуть мури наакругу отчизни. Так!

Олекса Стефанович

ВІЧНА СЛАВА

Доби сильнії та великої Піднесемо ми корогви, Будь хвала Іому, тому рикові, Тому львінину — „айду на ві!”

Слава князеві недослігна, Що йак народ ходиа, був як тур, Слава часові, коли загано Руський цвях в царгородський мур

Слава лицарям; над іх чолами Нахиллялась лише гроза, Із пугами були шоломи, Годував їх кінець списа.

Слава князя могутніст лев'яну І козачу силу яскус, Слава вічна Конишевичу За похід його на Москву.

Слава гетьманові Хмельницькому, Лише звитязства відад Хмель, По поклону для нового низькому Покладим од своїх земель.

А ще вклонимося Виговському: Скільки часу не утекло б, Злонапасникові московському Не забути про Конотоп.

І учора своє спом'янемо, — Це учора був час такий: В столінний град шляхами багряним Українські входять полки.

Здиготила гора Андріїва, Клекотить Михайлів град... Слава днієві вступу до Києва, Слава війську й граду скоткар!

І віквічно пребудь прославлена, — Богіжій воїв тобі салют, — Zamordovania, закривала Перемога Базару й Крут.

Передріздвяний ярмарок в Джерзі Сіті, Н. Дж.
На фото: Пластуни Катруси Пелло й Арка Колодій

Фото: М. Яцусь

В МІСТІ ЛУЦЬКУ – СТОЛИЦІ ВОЛІНІ

Луцьк грав уже помітну роль в житті давньої Русі в XI столітті. За нього змагалися Ярослав київський і Болеслав польський, Ярополк турівський і Володимир Мономах. В половині XII віку звели кривавий бій під стінами Луцька князь Володимир Мстиславич та Юрій Довгорукий зі сином Андрієм. Палкін Андрій врізався на коні в саму гущу лучан і трохи не загинув. Вірний кінь щасливо виніс князя з натовпу, але зараз же впав мертвим. Його поховано на березі Глушиці і наспінали високу могилу. Довго збереглися сліди її звалися „Романівською горкою”, але скільки ми не допитувалися на вулиці, питали й гімназистів і панночок, де „Романівська горка” — нікто не міг нам її показати.

У XII столітті в Луцьку вже було 16 церков і 4 монастири. Тоді ж існував уже й його замок на острові між Стиром і Глушицею. Цей замок ніколи не був взятий збройною силою, але галицький князь Данило мусів з наказу татарського ватажка Бурунда, зруйнувати замок. Року 1320 Луцьк перейшов під літовицьку владу. Його взяла сам великий Гедимін, і його син Любарт в половині XIV віку та заложив на місці старого новий замок, ото, що стоїть і досі.

Після Люблинської унії Луцьк відійшов до Польщі. Від того часу він підлягає латино-польському впливові і робиться вкінці одним із важливих осередків католицизму на Україні. Але на переломі XVI і XVII віків Луцьк іще грав роль духовного осередку всієї Волині. Коли 1795 р. Луцьк дістався Росії після розбору Польщі, то в ньому вже не було ні однієї православної церкви. В ньому стояло 8 великих кам'яних костелів, десяток монастирів: єзуїтський, домініканський, василіанський, кармелітський, боніфратьєвський, шаритський, бригадіцький, бернардинський, тринітарійський... Стояли її три уніятські церкви. На початку XIX в. на цілій Луцьк рапахувалося всього 11 православних. Та наступила черга для католицтва: всі монастири й кілька костелів закрито, і православ'я знову запланувало. Монастирські будинки пішли під тюрму, під касарні і від усієї колишньої слави застався тільки величезний костел — катедра біскупа. Інші костели перероблено на церкви.

Ми поспішили найперше до замку. Ще й тепер він робить велике

враження на високому остріві, сполученому з суходолом кам'яним мостом, перекинутим через глибокий рів, колись повний води. З інших трьох боків обмиває острів Стир і Глушиця. Вони розлилися тут і утворили величезне озеро, на берегах якого розкинувся півкілометр Луцьк. До замку вступаємо через „вортоную” браму, пробиту в стрункій чотирокутній башті. Висока — 9 сажнів — вона мала зубці, які робили її ще вищою й гарнішою, але недавно хтось звелів її зубці поздімати. Ліворуч друга башта. Із неї зроблено пожарну вартівню. Третя башта звалася „Владичною”, бо її має утримувати своїм коштом православний владика. Увесь замок опоясаний високим, зубчастим з амбразурами, муrom на 3 сажні, а то й більше, завищеною. Мур тягнеться на 120 сажнів і обмежує собою неправильний многокутник у 55 на 48 сажнів.

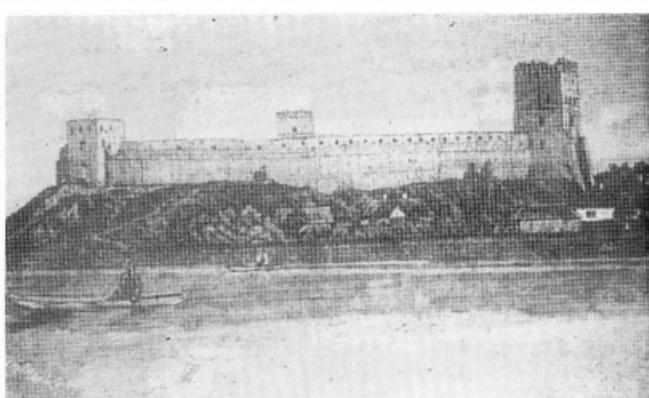
Колись тут містилися двори княжий і владичний, соборна церква в честь св. Івана Богослова, касарні для залоги. Тісно було, що й катати, за те безпечно. Тепер... тепер — в одному кутку стоїть невеличка пожарна касарна зі стайнями, в другому кутку присадибний будинок городської думи, поставленний 1780 року. Біля нього мур розібраний: це луцький староста Йосиф Чарторийський звелів його зняти, щоб не заступав світла для канцелярістів городського суду, що містився в будинку, де тепер дума. А в 1863 році місцева адміністрація порішила й зовсім

зруйнувати замкові башти і мури і вже продала була їх „з торгів” якомус Жидові за 18 руб. 50 коп. На часі побачив замок при переїзді через Луцьк генеральний губернатор Анненков. Він звелів припинити „уборку” замкових руйн.

По середині двориці один із пожарних сторожків розівів квітник, продає букети обивателям, що заходить сюди. Серед квіток стоїть невеличкий залишний хрест із написом, що тут поховано Любарта Гедимінович та ще кілька князів. По середині квітник, а кругом сміття, кінський гній. Руїна її пустка. Ми вийшли на башту, що стоїть на розі замку, обернулися до міста. Тепер там пожарна сторожа. Звідти вид гарний невимовно. Весь Луцьк, як на долоні. Води в цей рік багато, ввесі луг залишився нею, і над водою стоять величаві будівлі костелів (терепінської церкви, з винятком одного), величезних корпусів колишніх монастирів. Багацько садів, що єще більше скрасяють красиві і надають їйому принади. Далеко поза містом тягнуться зелені поля, а на схід — чисті ліси. Видно околичні села. Колись, кажуть, то все були передмістя Луцька, такий він був широкий.

Я обійшов замковий мур навколо. Він скрізь зберігся дуже добре і тільки башти потріскали згори до низу.

На мурax багацько написів туристів і місцевих обивателів і як звичайно, не обходиться без дурних і непристойних написів; це вже така в нас доля всіх пам'яток, — згадаймо хоч Шевченкову могилу! Тільки-що до того старому замкові, що там якісні пігмеї ворушать

Замок Любарта в Луцьку на Волині

ся коло його стін і креслять щось на них, на свідчення свого духовного обожества. Не таких гостей бачив колись замок! Он у січні 1429 року князь Вітовт запросив до Луцька вельможних гостей: німецького цісаря Жигмента і короля Ягайла. З ними наїхала велика сила всікого панства. Літопис каже, що для харчування гостей відпускалося щодня із книжок пивниць, крім вина та пива по 700 бочок меду; на кухні різали по 700 биків і яловік, 1400 баранів, по 100 зубрів... Може й не стільки саме, як каже літопис, але певно, що таки немало коштувало старого Витовта прийняття таких гостей.

Бачили мури Любартового замку козаків: року 1595 взяли Луцьк Наливайко з Лободою, а за Хмельниччини захопив замок загін Колодки. Козаки не руйнували замку, — певно тому, що міщани самі відчиняли їм браму.

Крім Великого або Високого замку стерпів Луцьк від південного заходу ще Нижній „Окольний“ замок. Тепер від нього залишилися тільки сліди ровів та фундаментів. Залишилася ще одна башта у 5 сяянів заввишки, такої ж архітектури, як і ті, що на Високому замку. Віля ней притулилися жидівська синагога, будівля не пізніше XV століття. Легенда каже, що будинок цей подарував Жидам сам Вітовт. Будинок цікавий: чотирокутний, з кам'яним парапетом на горі, зовсім неначе фортеця. Та таку ро-

ТАБІР „НА ВОЯЦЬКИХ СЛІДАХ“ НА НОВОМУ СОКОЛІ

Одна з найкращих ватер цього року на Новому Соколі була ватра для вітання 14-ліття бою під Бродами. Ватра була влаштована

табором юнаків — „На Вояцьких Слідах“ — під керівництвом коміндантів пл. сен. Мирона Шарка (Бурлака).

Найбільш уроочистою частиною ватри було саме відкриття, коли, в присутності Начального Пластуна Сірого Лева, шість синів колишніх дивізійників, по трохом вмарширували з двох кінців табору та, злучившись, підпалили ватру під звуки нашого Пластового Гімну. Цей момент відразу витворив поважний настрій у юнаків та юначок. До цього настрою долучив ще й коміндант табору, як бувший дивізійник, своє слово про той славний бій під Бродами та сказав деяло про свою участю в Дивізії. З'ясувочна наїрніше історичну та політичну ситуацію перед боєм, коміндант дав присутнім добрий перегляд того жахливого бою. Він згадував, як то його цілій юнацький гурток, почуваючи в собі обов'язок служити Україні, вступив до Дивізії та держався в ній разом аж до Бродів.

В другій точці програми один член юнацької булави юнаків відчитав апель поляглим в бою під Бродами. Йому помагав, хоровим відповідями цілій табір юнаків. Пото апело, юнаки й юначки відспівали пісню „Зірвалиася хурточка“.

На третю точку коміндант табору попросив булавну юначок, ст. пл. Марту Плещецьку, відчитати опис від'їзу молодих юнаків-дивізійників зі Львова. Хоч не були це орігінальні слова, а читані, подруга Марта виявила багато зворушенні, зображені прощаючи молодих дівчат з від'їжджаючими хлопчиками.

По відспіванні ще одної „вояцької“ пісні, Начальний Пластун Сірий Лев був прошений до слова. Верховний Отаман передав юнакам та юначкам напрямі думки відносно молодих юнацьких обов'язків у важкій хвилині визволення нашої батьківщини. Сірий Лев говорив теж про близький зв'язок між пластуванням та вояцким ділом. Тими словами закінчилася важкача частина ватри і юнацтво приступило до веселої програми.

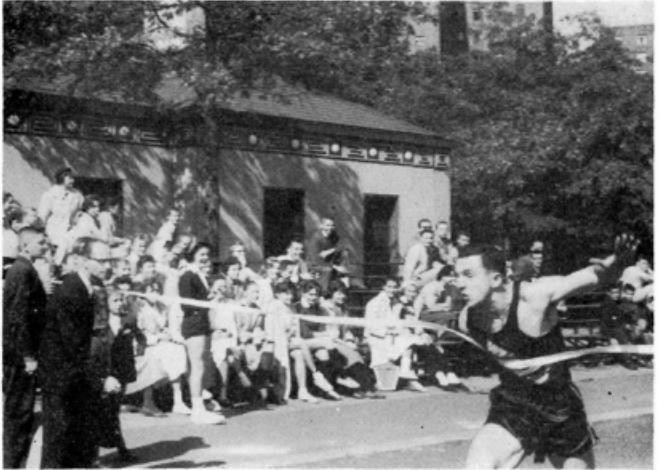
А хто міг би відкрити веселу частину крашче від пл. сен. М. Кавки (станичний Клівланду)? Він відчитав день з сатиричного щоденника вояка-дивізійника, викликаючи веселі сміхи юнацтва. По цій точці, юнацька булава виступила зі старим, але веселим, скочком, „Операція на екрані“. Це, треба при-

Пл. юн. Іван Падок, з 2-го Куреня УПІО під час Пластового Змагу в Нью Йорку (60 ярдів, 8.7 сек., друге місце)

лю фортеці безперечно він грав тоді, як стояв на розі Окольного замку.

(З книжки Дмитра Дорошенка
„По рідному Краю“).

Ст. пл. Ярослав Лешко із 7-го Куреня „Чота Крилатих“
під час Пластового Змагу в Нью Йорку 1958
(100 ярдів, 10.6 сек., перше місце)

3 ХРОНІКИ ЮНАЧОК НА НОВОМУ СОКОЛІ

(Липень, 1958)

Виїзд до табору

„Пусти мене, мати,
До табору.
До сонця, до волі
До простору...”

Ці слова можна почути з уст пластиунок, коли наближається кінець шкільного року. Як тільки пластове серце почне запах весни, воно рветься в простир до сонця й волі з непривітних, сірих мурвів міст.

І день перед виїздом на табір напершті прийшов. Хата немов руїна. Всі бігають і помагають таборовичі з пакуванням.

По півночі в хаті затихас. Незадовго всі сплять твердим сном і тільки одна таборовичка лежить тихенько і ще довго мріє про таборові дні.

Ранок вона перша будиться. Своїм ходженням і приготуванням вона будить всіх у хаті. І знов починається рух, стукт і шум. Перед відходом, коло дверей починається прощання. Як уже таборовичка спішиться до автобусу, вона ще чус мамину науку: „Будь чесна, слухай старших...” Шум і галас біля домувки юначки вже чус здається. Вона підганяє тата, щоб скоріше іхав, бо серце її рветься до гурту своїх товаришок.

Автобус вже готовий до від'їзду, і знову прощання починається на ново. Кілька разів ще хтось з родин підбігає до вікна, щоб пригадати про писання додому. Товаришки обіцяють родинам, що будуть одна про одну писати.

Напершті автобус рушас і вона востаннє маєас через вікно. Потім,

знати, вдалося краще як звичайно, бо сміхові і признанням не було кінця.

По кількох піснях, хтось з адміністрації оселі підішов до коменданта та сказав: — „Вже пізня година”. Деякі юначки, почувши це, почали кликати — „Ще ні!”, „Ще пару хвилин!”, „То лиш одинадцята!” і т. д. Але треба бути реальним, все мусить на світі добігти до кінця (хоч обівда табори мали присмну ватру ще раз, на другий вечір). Юнацтво встало, відспівали „Сіріль у сумерку” і „Ніч вже йде”, та, з чарівними думками й іскрами в серцях, розійшлося до своїх таборів.

пл. розв. А. Бігу
Булавний

влаштовуючись вигідно, думки Її линуту на Новий Сокіл.
пл. розв. Марійка Фур

Юначка тай бібр

Табір є надзвичайно добрий для дівчат. Всі дівчата хочуть мати гарну фігуру і на таборі є нагода її осягнути.

Ті юначки, що хочуть втратити кілька фунтів, мають нагоду це зробити, вправлюючи руханку та різні спортивні вправи; а ті, що хо-

3 ПЛАСТОВОГО ГУМОРУ

Що забули юнаки із своего виїзду?

Один впорядник вибрався із своїми „жогтодзобами” юнаками на інший перший пластовий мандрівний табір. В дорозі випало юнакам варити вечерю. Вони поставили стурбовано наявколо ватру і не знали від чого починати.

Впорядник, не знаючи в чому причини на стурбовання юнаків, питав:

— Ви можете забути щось із вашого куховарського виїзду?
— Так, — відповідає один з юнаків.
— Я забув взяти мою маму.

Лікарство

Один із Лісових Чортів прийшов раз до свого лікаря і почав скажитися, що він не чус на одніо вухо.

— Я вже так нічого не чую, — каже він лікарев, — що наявіт не чую, як каніляю.

Лікар оглянув ретельно пацієнта і записав йому дороге лікарство.

— Чи я буду від цього краще чути, — питас той.

— Ні, але будете голосніше кашляти, відповідає лікар.

(„Там-Там”)

Вправи в сигналізуванні на Новому Соколі (1958)

чуть прибути, то можуть здійснити свої мрії, беручи „репетки”.

В таборі дівчата також виробляють собі мускули, копачаю рови, ставляючи шатра, брами та беручи участь у спортивних змаганнях.

Перший тиждень табору найтяжчий і всім найменше подобається. Тому то навіть в Клівленді знаходяться дві чи три юначки, що приїжджають на табір по першім тижні.

Не зважаючи на цей тяжкий перший тиждень, всі входять в таборове життя і дін починають минати скоро й весело з нашими різними зайняттями та оловідіннями про Україну.

пл. уч. Надя Волянік

Назва табору

Вибрали назву нашого табору була дуже тяжка річ.

Подруга Оксана мала гутірку на нашім вогнищі на тему „Українська Державність”. (Цього року святкуємо 40-ліття). Імена міст, де відбувалися бої за долу дали нам ідею, як назвати наші гуртки. Нас є шість гуртків, а саме: Львів, Одеса, Чернівці, Берестя, Чортків і Кам'янець Подільський.

Гурток Одеса подав чудовою назву на ім'я нашого табору: „Вінок України” з пісні „Від синього Дону”, а гурток Львів подав назву „Через Львів на Київ”.

На другий день „Вінок України” було затверджено як назву табору. Відзначка табору з вінком а всередині наша Україна.

пл. уч. Аня Якімів

СЛОВОГРА

(Частина III)

Перегляни слова, наведені тут та — для кожного з них — вибери пояснення, яке на Твою думку є найбільше близьким до правдивого значення слова. Напіть, коли не знаєш ще багато з тих слів — запам'яташи не одне із них і тим забрати знання рідної мови.

Правильний відповіді знайдеш на сторінці 8-й.

Приклад — слово: „БУНЧУК” — а) булава жетманська, б) пірнач козацької старшини, в) знамено із кінським хвостом, г) незнане слово, г) малиновий козацький прapor.

Коли зачеркнеш (в) — маєш правильну відповідь. Значить: „бунчук” це з знамено із кінським хвостом, якого вживали козаки.

Коли у висліді ти розлізнаєш добре значення 10-ти слів, викликавши тим добрий успіх, бо слова ще не є часто вживані. Коли ж пізнати ще менше чим п'ять слів — Твій успіх є мало задовільний.

Просимо опікунів та з'язкових пластових частин перевести дискусію над наведеними словами та переслати редакції заявки, подаючи кількість пластунів (—онок), які брали участь у цій мовний грі, та які вони мали успіхи.

1. х о л м — а) шолом, б) укріплення, твердиня, в) горбок, г) незнане слово г) брід, передпера через річку.
2. п а л а н к а — а) отвір, прорубаний у леді, б) козацьке укріплення, в) поляна у лісі, г) незнане слово, г) грядка.
3. р а х м а н и й — а) лагідний, покірний, б) завидящий, західний, в) настроєний, сантиментальний, г) незнане слово, г) вередливий.
4. б у л а н и й (мастя коня) — а) сіро-жовтавий, половині, б) кащтановий, бронзовий, в) чорний, г) незнане слово, г) білий в темніми плямами.
5. л і т а в р а — а) струнний музичний інструмент, б) барабан у формі котла (англ. kettle-drum), в) мояжна тарілка, г) незнане слово, г) військове знамено у козаків.
6. т е н д і н г и й — а) дешевий, маловарткий, б) умисний, в) ніжний, делікатний, г) незнане слово, г) молоденький.
7. п е р е п і т а т і — а) запитати в друге, б) відбити партнера (при танцю), в) термін, вживаний при грі в карти, г) незнане слово, г) запитувати багатьох людей.

ПРАІСТОРІЯ 34-го КУРЕНЯ УПЮ

Наш пластовий юнацький Курінь у Сиракюзах повстав на засновній Курінній Раді, яка відбулася в Стретфорді під час Свята Весни в червні 1955 р. В той час це був Підготовчий Курінь, який складався з трьох гуртків: „Журавли” і „Лисиці” в Сиракюзах і „Червона Калина” в Ютиці. На протязі свого трирічного існування як Підготовчий Курінь, він часто зміняв свій склад і свою форму. На першій Курінній Раді вибрано курінну команду в такому складі: ку-

рінна — пл. розв. Таня Смік, заступниця курінної — пл. уч. Іренна Рожанковська з Ютиці і писар і скарбник — пл. розв. Рома Рубич. Тому однаке, що в тому часі не було ще приписаного числа за присяжаних членів, а теж у цілому Курені було тільки три активні старші юначки, не можна було розчинити належно праці. По році існування вибув з Куреня гурток „Журавли”, бо більшість його членів залишили середню школу, тоді залишився лише один гурток „Лисиці”, який впродовж другого цілого року працював, як Самостійний Гурток. В тому часі відбувалися міжгурткові ювілейні змагання під гаслом „Мандрівки обласними України” і цей гурток, вибравши собі Полтавську область, здобув третє місце в середній групі.

В червні минулого року передішли з новацтва до юнацтва нові пластунки і створили новий гурток „Євшан Зілля”. Тоді Підготовчий Курінь відновив свою діяльність. Відбулася Курінна Рада, на якій вибрано Курінну Команду в такому складі: курінна — пл. розв. Рома Рубич, курінний суддя — пл. розв. Марія Бішко, писар і скарбник — пл. розв. Ліда Величко.

В червні м. р. прибуло до Куреня ще один новий рід новачок, які створили гурток „Метелики”, а крім цього постав гурток юначок в Когозів „Дзвіночки” і в Ютиці „Лісочини Мавки”, які теж приналежать до нашого Куреня.

Маючи тепер в Курені 5 гуртків і потрібне число за присяжених членів, Крайова Пластова Старшина затвердила письмом з дня 17 липня м. р. наш Курінь, як дійсний Курінь, надала йому число 34, а патронками нашого Куреня затвердила 500 Геройн з Кінгіру.

Дня 27 вересня м. р. відбула наша Курінна свою першу Курінну Раду, яка мала на цілі перевірити курінний провід і накреслити плян праці на найближчий час, беручи до уваги найперше вимоги працівника міжкурінних змагань.

Хоч живемо ми далеко від більших пластових скутчень і не маємо змоги приглянутися більші пластові праці великих Пластових Осередків, то все ж таки не хочемо залишатися позаду і вкладом своєї праці хочемо допомогти нашій пластовій Організації у її розвою, а тим самим у збереженні української молоді для України.

С к о б !

пл. розв. Рома Рубич (Мавка)

8. х о л б ыш а — а) штакина, штанка, б) в'язниця, в) сидуха, пекутика, г) незнане слово, г) сільсько-господарський прилад.
9. т р о й н и д а — а) орхідея, б) рожжа, в) гарденія, г) незнане слово, г) камелія.
10. к є з у б — а) степовий орел, б) драбинястий віз, в) коробка з кори або лінка, г) незнане слово, г) футерал на пістолету.
11. с ی з и й — а) сіро-синій, б) блакитний, голубий, в) сідій, синеволосий, г) незнане слово, г) блискучий.
12. п о р і к у в а т и — а) нарікати, б) передбачувати майбутнє, в) загадувати минуле, г) незнане слово, г) бажати на Новий Рік.
13. м а с л а к — а) рід гриба, б) мистець, віртуоз, в) кістя, г) незнане слово, г) молочний зуб.
14. п р і с п (або призыва) — а) колиска на бігунах, б) насил попри зовнішні стіни хати, в) староукраїнська піч, г) незнане слово, г) довга лавка.
15. м у р и й — а) спокійний, б) сердитий, похонуплений, в) веснянкуюватий, крапчастий, г) незнане слово, г) круглоголовий.
16. л е в а ё д а — а) подвір'я, двір, б) підмокле поле, в) лука (англ. meadow), г) незнане слово, г) широка вулиця у селі.
17. л я п а с — а) чепуруп, б) балакучий чоловік, в) удар в лиці, поличник, г) незнане слово, г) смуга вздовж штанів.
18. б а й д а к — а) долина в стезі, б) човен, в) звірятко з групи гризунив, г) незнане слово, г) бурлака, волоциога.
19. к о в і н ь к а — а) ковбаня, калюжа, б) палиця із загнутим кінцем, в) столярський прилад, г) незнане слово, г) плетений кошик.
20. м а ъ в к а — а) русалка, німфа, б) ніњка, годувальниця, в) котенято, г) незнане слово, г) божевільна жінка.

А. Вовк

3 ПЛАСТОВОГО ЖИТТЯ

СВЯТКУВАННЯ 40-РІЧЧЯ
ВІДНОВЛЕННЯ ДЕРЖАВНОЇ
НЕЗАЛЕЖНОСТІ УКРАЇНИ
В ЛОРЕИНІ

Дня 19 жовтня 1958 р., коли вже останні промені дня хоялися за верхи дерев на Френч Крік, ми почули голос нашого сурмача, що кликав нас на збірку. Була 7-ма година вечора. В перший частині свята хлопчики представляли українське піснею від найдавніших аж до нащих часів, показуючи, як українські воїни брали участь в боях за волю України.

В другій частині свята дівчата, як місцеві мистки, під час гутірки представляли українських жінок, які теж брали участь в боях за визволення України. Гутірку закінчило словами: „Чужинче, Йди і Скажи Україні, що звершених нами твердині, і в біль підемо другий раз!“ Потік слів в звоні тему ніч разнесли звуки сурми „Надоборинч“.

Тоді вся наша пластова родина стала навколо добргочоної матері і проспівала „Ніч ваке йде“.

Ватри погасала, а нам було жаль, що мусимо якє втіратися додому.

пл. юн. Ориєн Слещка
гурткова

ПЛАСТОВІ ЛІТНІ ТАБОРИ В АВСТРАЛІЇ

В Австралії, де в місяцях грудні і січні припадає літо, українські пластуни влаштували три виховні табори для новацтва і п'ять вищішкільних таборів для юнацтва. Вищішкільний табір для юначок з усієї Австралії відбувся в Джамбуру біля Кієві від 22 грудня 1958 р. до 3 січня 1959 р. Вищішкільний табір гурткових для пластових юнаків відбувається в Інглебурні біля Сіднею в дніах 21 грудня м. р. до 3 січня ц. р. Три інші окремі вищішкільні табори були влаштовані приблизно в тому ж самому часі для окремих юнацьких куренів: в Севелі біля Мельбурну — для 3-го Куреня УПН ім. полк. Івана Богуна і в Ейхалга, поблизу Аделаїди — для 5-го Куреня УПН ім. ген. Чуприка і окремо для 4-го Куреня УПН. Пластуни юнаки і старші пластуни допомагали активно і улаштували ведення пластових таборів для юнацтва.

50 ЧИСЕЛ „ПЛАСТОГОІ ВАТРИ“

„Пластової Ватри“, додаток до українського ющенника „Свобода“, відзначала в грудні м. р. „новілз“ виходу свого 50-го числа. Почав познайомити цей додаток дні 16 січня 1954 року. В перших роках редактура „Пластової Ватри“ редакційна Колегія в складі: Леся Храпливка, Ольга Кузьмович і Богдан Кравцов, потому, на протязі 1956-1958 рр. редактура цієї додаткової публ. сен. Ольга Кузьмович. Співредакторами у „Лії“ Ватри, крім пластових сеніорів і ст. пластунін, також і юнаки і юначки, які пишучи свої додатки, опозиційна і поезії.

ЮВІЛЕЙ ПЛАСТОВОЇ СТАНІЦІ В ДІТРОЇТІ

Цього року мине десять років від того часу, як у Дітроїті започатковано працю Пластової Групи, що швидко розрослась до Станіци. Станічна Старшина проголосила цей, 1959 рік — ювілейним роком Пластової Станіци в Дітроїті, з думкою пожвавити при цій нагоді

виховну працю серед молоді та затисніти зв'язки з українським громадянством.

У широкозапланованій програмі цілорічних святкувань будуть: Пластовий День на „Дібріві“ 12 липня, виставка ручних праць, видань та документів з життя Станіци, ювілейні змагання пласових частин у різних ділянках, а в половині жовтня Пластовий Тиждень з величким концертом та бенкетом.

ЗАПАЛЕНИЯ РІЗДВЯНОЇ СВІЧЕЧКИ В ШІКАГО

Члени шікагівської Пластової Станіци і Пласт-Приємства взяли участь в урочистості запалення Різдвяної Свічечки, що відбулося в неділю, дні 4 січня ц. р. У відновленій домівці поставлено велику Ялинку, а побіч неї традиційний український стіл, накритий білою скатертю, на ньому плоди гостинної землі: піше-

Пластуни із різдвяною зіздою
під час Свят-вечірної Зустрічі
в Нью-Йорку 1959

тових Сеніорів, теж і торонтонські юнацькі пластові курені.

ПЛАСТОВА СТАНІЦЯ В ШІКАГО СПІЛУКА СВІТІ ПЛАСТОВИХ ДІМ

У неділю, 23 листопада 1958 р. шікагівська станіця відзначала святочним обідом фестивалем боргу за куплені у 1955 р. дім. За несподівану трохи завждіді підрімкоти українська громада можна була остаточно сплатити „моргеджові“ папери. Шікаго, здається, перший осередок в Америці, який добився того, що його дім в цілості винплачений. Досягнення це не привело легко, треба було чимало праці, щоб зібрати отих 21.000 доларів, і то практічно послідовно, треба було співнайти багатьох пластунів сеніорів, батьків та прихильників пластової молоді і самих пластунів і пластунок. Тепер Пл. Станіця почала збиркову акцію на сплату плацу „Великий Луг“, закупленої для пластових таборів.

Юнаки Ньюоркської Пл. Станіци
із Свят-вечірною свічечкою 1959

Фото: пл. сен. М. Пеканський

ничний колач, мед, віскові свічки, профору, часники, а під їхні зв'язку сіна з „Великого Лугу“. До запалення свічечки стало в односторонніх 105 пластунів 97 пластунів, в цьому понад 50-ма новацтва і понад сотню юнацтва. Пласт-приємство прибуло понад п'ятдесят. Свічки на столі запалили наймолодші пластун і пластунів в імені Станічної Старшини, як господарів. На ялиці засвічували свічі виховні улади: новак і новачка, юнак і юначка, старший пластун і пластунка, говорячи при цьому кількома словами, в чимени і запалюючи.

Пл. сен. П. Клим

ПЛАСТОУНІ ТОРОНТО ЗАПОЧАТКУВАЛИ АКЦІЮ ДЛЯ ЗВУДУДВАННЯ ПЛАСТОВОГО ДОМУ

У зв'язку із збільшенням кількості пластової молоді в Торонто (Канада) за ініціативою Пластової Станіци і місцевого Пласт-Приємства постав вільти 1958 року окремий комітет для збудування в Торонто Українського Пластового Дому, в якому могла б розвиватися підводні пластова праця. Очільцею Комітету дір. Енгел Борис і проф. І. Войчук. До передведення збіркової акції включилися, крім Пласт-Приємству і Осередку Праці Плас-

ГУРТОК НАНТЕРА ГОРУС СПЕЦІАЛЬНОСІ

Гурток Нантера, що належить до 13-го округу УПН в Дітройті, крім чисто пластової діяльності, зобов'язав своїх членів зайнятися ще якось спеціальністю. Члени гуртка вибрали собі ділянку відповідно до своєї зацікавленості. Двох членів вибрали музик — Лев Іоніса і Роман Мадич, один цікавився астрономією — Роман Ромах, а Богдан Помітюк і Андрій Качак спеціалізувались в сигнализації. Ярослав Кошів вивчав картографію.

ЧОРНОМОРСЬКА ЗУСТРІЧ У ДІТРОЇТІ

В дніх 2 і 3 січня ц. р. відбулася на Дібріві Ч. Чорноморська Зимова Зустріч. Зустріч пройшла в дружній атмосфері. В часі зустрічі передверзено 5-ох календарів у водянині. Цими спасливими є Степан Когут, Микола Григорчук, Роман Мазяк, Зенон Климишин, Юрій Войчук. Також вручено ст. пл. сен. Сагенову Михайловичеву III. пл. відзнаки за зразкову працю в залозі: в роках 1955-56, а ст. пл. розм. Степана Когута був наділений IV. пл. відзнаки за жертву працю в Ц. Залозі на пості стернового. Після зведення нарядів на Дібріві всі учасники переїхали до Дітроїту на вечірку, що зорганізували члени I. Залози при допомозі матерів пластунів і пластунок, а також завжди готових до помочі юнацтва. Комітет подяка Чорноморців за поради і допомогу Паням пл. сен. Дарії Войчук та Ірині Вацницькі. Завдяки цим двом Паням і бенкет і сама вечірка пройшла з гарним успіхом.

ДО УВАГИ ВСІМ ПЛАСТУНАМ ФІЛАТЕЛІСТАМ І НЕ-ФІЛАТЕ- ЛІСТАМ

(Від Пластового Філателістичного Бюро)

Пластове Філателістичне Бюро підготувало відзначення Мазепинського року пам'яткової печатки-віньєту у формі по-діяного знака, у мистецькому виконанні п/с. сен. Лідії Паллій. (Вона подана на 2-ій сторінці).

Віньєтка, побіч загально зрозуміла написів і дат, зображену т. зв. „водяний знак”, знайдений на папері, що його видобляла гетьманська папірня. Цей знак складається з герба гетьмана Мазепи, що по його боках стоять святі Борис і Гліб (князі Роман та Давид), і напису „Іван Мазепа — Гетьман” в тогочасій українській книжній мові.

Як уживати печатку?

Для пропаганди Мазепинського року серед пластового молоді і загалу українського громадництва, а то й чужого довідника, треба цію печаткою старанно припевчатувати:

a) Листові конверти і листівки в лівому додильному розі в однаковій віддалі від обох країв. Печатки треба на лише конверти й листівки, призначенні для вживання пластових старшин і установ, але також усі конверти й листівки, уживані пластунами в їхнім приватнім дистуванні, особливо ж треба вживати опечатаних конверт і листівок, пішучи з пластових таборів і майданчиків;

b) Т. зв. фірмові листові папери, уживані на всіх цільних пластових організаціях.

в) Заголовні сторінки всіх пластових бюлетенів — починаючи від Вісників чи Листівок КІПСтаршин, а кінчиачи на гурткових виданнях і стійних газетках. У першому числі кожного такого видання треба пояснити рисунком печатки і підкреслити, що водяний знак на папері з фабрики Гетьмана наїкрався на неществоронє піклування його справами держави. Для нового військового справи будуть так само важливі, як палерова промисловість, що допомагала розвиткові друкарської видавничої промисловості, а тим самим розвиткові освіти й науки в Україні.

Пластове філателістичне Бюро приготувало ще для відзначення Мазепинського Року конверти для листів з рисунком однієї із мазепинських будівель у т. зв. мазепинським (українським, козацьким) бароко, з гербом гетьмана Мазепи в геральдичних колпорах. Філателістичне Бюро працює під проводом п/с. сен. С. Гелі з осідком у Торонто, Канада.

3 НОВИХ ВІДАНЬ

Юрій Федорович (Чорний Джек): НА ВІСКОВИХ ШПІЛЯХ. Етюди (Із записників майданівника Верхосгаденськими Альпами 1946-1949). Мюнхен, 1958. 8-ка, стор. 33 + 3 ін. (Друк).

Посмертна збірка поезій у прозі пок. Юрія Федоровича, пластуна і альпіста, довголітнього співробітника „Молодого Життя”.

Свєн Яворський: КАЗКА ДЛЯ ДІТЕЙ НЕВЕЛИКА ПРО КУРЧАТКО І ПРО ПІЛУЛІКУ. Нове змінене видання. Українське видавництво „Нашім Дітам” ОПЦДІ. Нью Йорк — Торонто, 1958. М. 4-ка, стор. 18. (Друк).

Казка для дітей з ілюстраціями п/с. сен. Едварда Козака їй обгортою мист. О. Судомори.

From: Molode Zytta, Inc.
302 E. 9th Street
New York 3, N. Y., U.S.A.

To:

21/Z-1
Mr. Roman Klos
3174 Caroline Ave.
LORAIN, Ohio

ЩО МІЦНІШЕ ВІД ВОЛОССЯ?

На перший погляд здається, що людський волос може позмагатись у міцності хіба лише з павутинкою. Це не так. Волос міцніший від іншого металу! Справді, людський волос витримує вантаж до 100 г при дуже малій товщині в 0,05мм.

Вантаж, що його може витримати
жіноча коса

Обчислимо, скільки припадає на 1 мм². Кружечок, поперечник якого 0,05 мм має площеу

$$\frac{1}{4} \times 3,14 \times 0,05^2 = 0,0025,$$

тобто 1/500 мм². Отже, вантаж у 100 г припадає на площеу в 1/500 мм²; на цілій квадратний міліметр припадає 50 000 г, або 50 кг. Людський волос щодо міцності повинен бути поставлений між міддю і сталлю...

Таким чином, волос міцніший від свинцю, цинку, алумінію, пластини, міді і поступається тільки петреною бронзою і сталлю!

Недарма, — якщо вірити автором роману „Саламбо”, — давні карthagеняни вважали жіночі коси кращим матеріалом для тяжін своїх металічних машин.

Тому вас не повинен здивувати поданий тут малюнок, який зображає залізну платформу і два вантажних автомобілі, яких утримує жіноча коса: легко обчислити, що коса з 200 000 волосин може утримати вантаж 20 тонн.

З НОВИХ ПЛАСТОВИХ ЖУРНАЛІВ

ПЛАСТОВИЙ МЕРКУРІЙ. Посланець для вимінні думок між пластовими проводами. Ч. 1 (2). Дітройт, 1 січня 1958. 8-ка, стор. 15. (Офсет).

ГОТОУЙСЬ. Журнал Пластового Новакства. Нью Йорк. Ч. 10 (50) за грудень 1958, ч. 1 (51) за січень 1959, ч. 2 (52) за лютій 1959. 8-ка, кожне число по 16 стор. + 4 стор. обкладинки. (Друк).

ВОГОНЬ ОРДИНОГО РАДИ. Ч. 20. Двадцятій Круг Братчини і Сестричок. Нью Йорк, 1959. 4-ка, стор. 40 + 4 ил. (Офсет).

ПЛАСТОВИЙ ЛІСТОК. Для внутрішнього вживання українських пластушків і пластунок у ЗДА. Видав Країнова Пластова Старшина в ЗДА. Ч. 6 (64), Нью Йорк. Дітройт, грудень 1958. 4-ка, стор. 5 (Офсет).

ПЛАСТОВИЙ ВІСНИК. Офіційний блюлетен Країнової Пластової Старшини в Канаді. Появляється неперіодично. Ч. 20 (47), Торонто, 31 грудня 1958, стор. 20 + 1 (48), Торонто, 22 січня 1959, стор. 8-4-ка. (Штапік.).

СЛОВО. Листок З'язку УПС Сенатору в ЗДА. Видав Країнова Булава УПС. Ч. 20. (Нью Йорк), січень 1959. 4-ка, стор. 8. (Офсет).

ЛУНА. Штамічник Старшого Пластунства США. Ч. 12. Клівленд-Філадельфія-Нью Йорк, грудень 1958. (Офсет).

СТРИЛА. Квартальнік з'язку XVII-го Куреня Сеніорок 11-го Курина УСП-ок „Перші Стекії“. Ч. 28, зима 1958. 4-ка, стор. 51. (Штапік.).

ТАМ-ТАМ. Листок дружнього з'язку 20-го Курина Старших Пластунів „Сіроманці“. Ч. 6/43, листопад-грудень 1958, стор. 24, ч. 7/44, січень 1959, стор. 24-4-ка. (Офсет).

РОЗ'ЯЗКИ ДО СЛОВОГРИ ЗІ СТОРИНКИ 6-ої

1 в — 2 б — 3 а — 4 а — 5 б
— 6 в — 7 а — 8 а — 9 б — 10 в
— 11 а — 12 а — 13 в — 14 б —
15 — в — 16 в — 17 в — 18 б
— 20 а.

„Molode Zytta“, Journal for
Ukrainian Youth

New York, N. Y., USA.

Видав пластове підприємство

„Молоде Життя“

Редакту Колегія

під проводом Богдана Кравцова

Адміністрація: „Molode Zytta“

302 E. 9th Street

New York 3, N. Y. USA.

Ціна 0,20 дол. Річна передплата (за 10 чисел, крім вакацій) 2—доа.